

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. Vaste Kamercommissie voor Klimaat en Groene Groei
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Woerden : 10 juni 2026

onze ref. : E26b16
doorkiesnr. : 0348 48 43 50
e-mail : hg@vemw.nl

onderwerp : Zienswijze Rondetafelgesprek Wet jaarverplichting hernieuwbare brandstoffen
van niet-biologische oorsprong in de industrie

VEMW benadrukt het belang van de industrie- en energietransitie en erkent de belangrijke rol die hernieuwbare waterstof (RFNBO-waterstof), naast koolstofarme en circulaire waterstof, daarin kan spelen. Alle vormen van duurzame waterstof zullen essentieel zijn om industriële processen te verduurzamen en klimaatdoelen te behalen. Juist daarom is een succesvolle opschaling van de waterstofmarkt cruciaal. Op dit moment ontbreekt een liquide en goed functionerende waterstofmarkt. Het wetsvoorstel levert geen bijdrage aan de ontwikkeling van een duurzame waterstofeconomie. VEMW licht deze opvatting graag toe en geeft aan welke randvoorwaarden noodzakelijk zijn om de inzet van duurzame waterstof te faciliteren.

Een wetsvoorstel uit een andere tijd

De Europese RFNBO-waterstofdoelen in de Renewable Energy Directive III (RED III) zijn vormgegeven in een periode waarin de verwachtingen optimistischer waren dan vandaag. Bij de totstandkoming van de RED III werd verwacht dat de kostprijs van groene waterstof lager zou uitpakken dan vandaag de realiteit is. De praktijk blijkt weerbarstig. Met een prijs tussen de €12 - €14 per kilogram ligt de kostprijs van RFNBO-waterstof tot vijf keer hoger dan conventionele waterstof. Tegelijkertijd bestaat veel twijfel over de haalbaarheid van het huidige waterstofbeleid en de lidstaatverplichting.¹ De Europese Commissie (EC) heeft aangegeven te werken aan een herziening van het waterstofraamwerk, waarbij steun voor aanpassingen groeit.

Effect op concurrentiepositie

Nederland is met een waterstofgebruik van 1054 kt in 2024 na Duitsland het tweede waterstofland van Europa.² Van de grote waterstofgebruikers is Nederland het enige land dat voornemens is een verplichting in te stellen. Volgens de Memorie van Toelichting zijn Tsjechië en Roemenië voornemens een verplichting bij bedrijven neer te leggen, maar die situatie is onvergelijkbaar omdat het waterstofgebruik in deze landen één tiende van Nederland behelst.

De industriële waterstofgebruikers in Nederland opereren in productieketens waar prijzen internationaal tot stand komen en die kwetsbaar zijn voor prijsconcurrentie vanuit import. Zonder sturend marktmechanisme, zoals die bestaat in de vervoerssector met de raffinageroute of beleid voor vraagcreatie, kunnen de meerkosten voor de inzet van RFNBO-waterstof slechts zeer beperkt of helemaal niet worden doorberekend aan afnemers. Als Nederland als een van de weinige landen aanvullende lasten oplegt, terwijl concurrenten elders in Europa geen verplichting dragen, verslechtert de concurrentiepositie van de Nederlandse industrie. Voor concrete voorbeelden van het effect van de verplichting op bedrijven zie de bijgeleverde Annex.

¹ Europese Rekenkamer - Hernieuwbare waterstof in de EU: auditors roepen op tot een realitycheck. [Link](#).

² European Hydrogen Observatory. [Link](#).

De RFNBO-verplichting staat niet op zichzelf en moet in een bredere context geplaatst worden. Voor de Nederlandse industrie vormt zij onderdeel van een optelsom aan kosten en onzekerheden. Nederlandse waterstofgebruikers worden geconfronteerd met:

- hoge elektriciteitskosten, mede door hogere nettarieven en elektriciteitsprijzen;
- hoge gasprijzen, mede beïnvloed door geopolitieke ontwikkelingen;
- oneerlijke concurrentie en dumping, onder meer vanuit China;
- een CO₂-grensmechanisme (CBAM) waarvan het functioneren onzeker is en wat niet beschermt tegen meerkosten voor de inzet van RFNBO-waterstof;
- onzekerheid over de beschikbaarheid en betaalbaarheid van hernieuwbare waterstof.

De vraag is of de bedrijfsverplichting op dit moment en in deze vorm verantwoord is. Een verplichting die leidt tot een verdere verhoging van de relatieve kosten voor de Nederlandse waterstofgebruikers verhoogt het risico op het afschalen van die industrieën met een negatief effect op de verdere schakels in de keten. Het staat ook de ontwikkeling van die waterstofeconomie in de weg. Juist de bedrijven die grote volumes waterstof consumeren en daarmee een cruciale rol kunnen spelen in de opschaling van de waterstofeconomie dreigen door de verplichting minder ruimte te krijgen om deze transitie vorm te geven. Hiermee belemmert de verplichting ook de rol die koolstofarme waterstof kan spelen in industriële verduurzaming. Immers, de inzet van koolstofarme waterstof voor verduurzaming verplicht deze bedrijven ook direct om RFNBO-waterstof in te zetten, waardoor de businesscase verslechtert. Daarnaast vergroot een verplichting zonder een gelijk speelveld het risico op productievermindering, het uitstellen van investeringen of verplaatsing van industriële activiteiten. Het versterken van de concurrentiepositie van de Nederlandse industrie is een noodzakelijke voorwaarde voor de ontwikkeling van de duurzame waterstofeconomie en moet daarom de eerste prioriteit zijn.

De volgende randvoorwaarden zijn noodzakelijk voor het opschalen van de waterstofeconomie:

- een Europees gelijk speelveld;
- Europese inzet op creatie van vraag naar hernieuwbaar geproduceerde eindproducten, zodat bedrijven de meerkosten kunnen doorberekenen;
- een effectief en begrijpelijk subsidie-instrument dat de meerkosten voor de inzet van duurzame waterstof dekt en bedrijven verleidt RFNBO-waterstof in te zetten;
- toegang tot waterstofinfrastructuur die de industriële clusters verbindt onder de juiste voorwaarden (waterstofkwaliteit) wat het gebruik van de infrastructuur aanmoedigt.

Oproep

VEMW roept de Kamer op de voorgestelde Jaarverplichting niet in te voeren en te voorkomen dat een nationale verplichting leidt tot afschaling van industriële activiteiten in Nederland. Zet in plaats daarvan in op een zorgvuldig afgewogen pakket maatregelen dat zowel het aanbod als de vraag naar duurzame waterstof stimuleert. Voorkom dat Nederlandse bedrijven eerder of zwaarder belast worden dan hun Europese concurrenten op een wijze die de concurrentiepositie van de Nederlandse industrie schaadt. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien ernaar uit tijdens het Rondetafelgesprek op 17 juni aanstaande een mondelinge toelichting te kunnen geven op deze zienswijze.